Ч. 54 Середа 9 (21) Марта 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адмінїстрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Правительственні партиї і опозиция.

Ще не знаємо автентично, чим закінчили ся вчерашні наради мужів довіря, скликані пяти послами соймовими, бо наради відбували ся приватно, довірочно; але вже з того, що доси дістало ся до публичної відомости, можемо сказати, що дійшло остаточно в загальних чертах до того, що предвиджували поставивши у вчерашнім числї нашої часописи питане: Консолїдация чи дезорґанїзация? Як, кажемо, вже з того, що доси стало звістно, можна бути певним, що замість сподїваної консолїдациї настане ще більша дезорґанїзация. „Kuryer Lwowski“, котрий звичайно в таких справах, що знаменують дезорґанїзацию серед Русинів, буває досить добре поінформований, доносить коротко лиш так: Зібрало ся около 120 участників зі всїх сторін краю. Переважали сьвященики, але було також досить сьвітскої інтелїґенциї. Наради (Kur. Lwow. обіцює подати їх завтра) закінчили ся повним порозумінєм ся в точках дотикаючих практичної полїтики. Точка, дотикаюча справи самостійности народної, мимо довгих і бурливих дискусий не могла бути залагоджена. Ухвалу що-до тої точки відрочено і поручено стилїзацию тої точки як також виготовлене специяльної проґрами дїяльности, комісиї з 10 членів, до котрої входять пять послів давших почин до з'їзду.

Мусимо ще підождати на дальші вісти о цїлій акциї з дня 19 марта, особливо же на то, що скажуть орґани двох головних сторін, „Дїло“ і „Галичанин“; заким будемо могли видати свій суд о нїй. На тепер можемо хиба на підставі повисшої звістки сконстатувати лиш то, що настала згода очевидно лиш що-до 5. точки проґрами, предложеної зборам, в котрій бесїда про то, з ким мають Русини лучити ся та що мають заняти супротив правительства і верховодячих тепер партий відпорне становище. Отсе мабуть і одинокий позитивний результат ухвал зборів мужів довіря, а позаяк то очевидно була й найголовнїйша цїль тих, що збори скликували, то можна сказати, що єї осягнено. Найважнїйша однакож в нинїшну пору для руского народу справа, справа єго самостійности і окремішности народної, суть цїлої екзистенциї руского народу, котру доси одна із пертрактуючих вчера сторін рішучо заперечувала, викликала лиш бурливу дискусию і позістала неполагоджена; єї має залагодити аж комісия зложена з десяти членів. Припустім, що й она буде якось залагоджена, то річ певна, що не принципіяльно, лиш будуть мусїли поробити ся всїлякі уступки, отже мусить закінчити ся чиєюсь капітуляциєю. Хто скапітулює, побачимо; коли жадна сторона, то останесь все по давному, як було перед 19 марта, лиш що буде ще менше слїдно позитивної роботи як доси; коли-ж скапітулюють ті, що держались доси народного прапору, тогди вже настане повний розлад, якого доси ще не бувало серед руского народу, а тогди не позістане нїчого, як лиш то, щоби ті, що остались вірними своїм принципам народним, неутомимо і з подвійною силою працювали дальше та держали кріпко і високо прапор народний.

Сама опозиция в собі то ще не так велике лихо, то річ тактики полїтичної; коли хтось думає, що осягне опозициєю більше, як дорогою спокійного порозуміня, то нехай пробує. Але що опозиция не завсїгди веде до цїли, а значній части нашої суспільности якось дивно припадає до смаку, то хочемо на сей темат дещо поговорити.

У всїх державах европейских, де заведений парляментаризм, водить ся так, що правительство єсть випливом партий парляментарних і опирає ся в своїм дїланю на тих партиях. Партиї знов виходять з народу, а кождий розумний нарід, коли хоче здобувати собі які права, свободи і користи, висилає до парляменту і взагалї до всїх тїл законодавчих, таких людий, котрі могли би виробити собі який вплив на правительство і так вели спільно з ним дїло, щоби з того для їх народу виходила якась користь.

Коли ті люди зуміють виробити собі такий вплив і правительство числить ся з ними, то тогди становлять они правительственну партию. Партия така, що має вплив і значінє у правительства, може богато зробити для свого народу і длятого всї партиї парляментарні старають ся о то, щоби виробити собі той вплив та при єго помочи розвивати свій нарід духово і материяльно. Дивним дивом дуже значна часть нашої суспільности, просто таки з несьвідомости річи, уважає правительство не за вплив устрою народів в державі, але за щось окремого а людий, що старають ся мати вплив в правительстві, за людий, котрі вже тим самим, що стають по сторонї правительства, мусять дїлати на шкоду для свого народу. Отсе єсть перша і найважнїйша хиба в цїлім нашім полїтикованю. Замість старати ся о вплив в правительстві, у нас відпекують ся єго всїма силами.

Партиї, що хотять мати вплив в правительстві а не можуть єго осягнути, бо в пар-

Про з'їзд наших лїтератів і любителів лїтератури.

Справа, о котрій ми нинї хочемо поговорити, може й не обходити всїх наших читачів, бо не всї-ж є лїтератами і не всї любителями лїтератури. Але та справа така важна і пекуча, що поминути єї мовчки не годить ся, а треба послухати, що о нїй люди кажуть. Виходимо з тої точки погляду, що нарід пізнає ся головно по єго мові і лїтературі; отже хто признає ся до якогось народу, той повинен дбати о єго мову, яко средство, і лїтературу, яко наслїдок духового житя народного. Мову і лїтературу плекають мужі вчені, письменники (лїтерати) і и. Чим они лїпші, тим і нарід духово висше стоїть. Отже треба і про письменників дбати. У инших народів робітники пера у великім пошанівку і жиють з того, що пером зароблять. У нас, не можна сказати, щоб не були також у пошанівку, але жити з „пера“ не можуть, бо ми їх не запомагаємо. Варто послухати, що доси написано про наші відносини лїтературні, бо від якогось часу у нас почали застановляти ся, чи такий лад, який тепер є, добрий, чи лихий, то як єго усунути і завести добрий? Трудно то, правда, завести відразу добрий лад, але-ж сидїти з заложеними руками і гріх і кривда для народу. В Росиї нашому народови приходить ся тяжко жити; там не можна вчити ся на нашій мові і не вільно мати своїї ґазети, книжки; не вільно нашим театрам грати на рідній земли, тільки все на чужинї, — словом прикрі відносини. Як би не Галичина та Буковина, де Русини свобідно розвивають ся, то справдї можна би в розпуку попасти. Але й Галичане та Буковинцї занадто байдужі до лїтературного дїла. Послухаймо, що написано про наші відносини лїтературні в „Зорі“ ч. 23 з 1892 року в статї п. з. „Нема гроший!“ На підставі ріжних фактів дійшов там автор статї О. М. до таких невеселих висновків:

„Нїяка проґрама полїтична — каже він — не одушевляє галицкої рускої суспільности так, щоби она сей або той орґан вміла оцїнити і єму відповідно помагала. Видавець хоч-би і дуже цїнної книжки зовсїм не може числити на заробок. Коли інтелїґенция по селах передплачує часописи, то в значній части поступає собі при тім несовістно. Винно тут не так лихе положене материяльне, як більше слабе почутє обовязку. У біднїйшої верстви, як у селян, учителїв народних і т. п., почутє се більше розвинене, як у т. зв. висшої інтелїґенциї. Щоденні часописи почали у нас виходити ще завчасу і тому мають богато клопотів з передплатниками. Шукаючи за причинами таких клопотів видавців, треба приписати вину також і давним адмінїстрациям часописий, котрі, можна сказати, здеморалїзували своїх передплатників тим, що без заплати, на пусті замови висилали часопись. У инших народів є лїпший купецкий звичай; передплатникови висилають часопись лише до того часу, до котрого заплатив; у нас аж тепер приходять до голови по розум. — Дальші висновки: Лихі відносини видавництв не позваляють поправити їх зміст. Всї дописувателї працюють за дармо. Редакциї перетяжені працею, бо співробітників мають мало, а й тим, що мають, платять дуже лихо. З тої причини у нас нїхто не хоче бути публїцистом — справдї маємо їх ледви кількох. З браку редакторів маємо такі обяви, що... швець знає своє шевство, але і в кравецтво мішає ся, бо нема инших... Се, очивидячки має вплив і на видавництва. Галицкі автори-лїтерати спомагають лїтературу лише, так сказати-б, у сьвято; а в буднї они заняті працею на прожиток. З того походить часто дїлетантска робота. Тому, що автори на заробок із своїх праць числити не можуть, а найчастїйше за свої гроші видають свої працї, то они не видають більших, дорожших книжок, лише брошури та брошури. Наша лїтература, то збір брошур. Більша книжка являєсь тільки в ряди-годи.

„До того всего меценатів лїтератури у нас нема, фондів лїтературних і товариств лїтератів нема, книгарнї поки-що нема, аґентів книгарских нема, змисл рекламами дуже слабо розвинений, критика в самих початках розвою, накладців нема, а визискувати відповідну хвилю до виданя і продаваня книжок аж тепер почи-

ляментах і взагалї у всїх законодавчих тїлах рішає більшість, становлять опозицию. Они становлять опір правительству, бо або хотять, щоби то правительство дїлало після іх думки, або щоби на его місце прийшло якесь инше, котре би так дїлало, як они хотять. Коли-б всї люди були одної думки, то не булоби опозициї, але що так не може бути, то й не може обійти ся без опозициї і в парляментах мусить завсїгди рішати більшість. Кожда партия на становищи відпорнім має отже против себе не лиш правительство, але й більшість парляментарну. Коли така партия має в собі на стілько сили, що може мати бодай надію, що її скорше або пізнїйше удасть ся то зробити, чого хоче, то опозиция еї може бути тогди розумна і оправдана. Коли-ж якась партия есть так слабенька, що еї голос против правительства і більшости парляментарної не значить нїчого, то еї опозиция есть простим самодурством; она хоч би й при яких змінах та обставинах не зискає нїчого, бо з нею не буде нїхто числити ся, навіть і ті, що може хвилево еї потребують. Така слаба партия, коли хоче розумно і з користию для свою народу дїлати, мусить завсїгди хилити ся на ту сторону, з котрої більший хосен для народу. Що Русини становлять всюди дуже слабі партиї, се річ нам загально звістна, а всеж-таки ми страшно любимо дурити себе самих і думаємо, що нам нема вже иншого виходу, як лиш вічно робити опозицию. Отсе самодурство то ще більша хиба в нашім полїтикованю, бо не лиш що не можемо через него нїчого осягнути, але ще й відтягаємо ся від всякої роботи, сваримо ся між собою та відкидаємо навіть ті малі здобутки, які можна би осягнути при иншім поступованю — замість щось, волїємо нїчого; замість робити, волїємо кричати і на тім все кінчить ся. Такий то буде мабуть і конець з тої полїтики, яку ухвалили вчера мужі довіря. Коли дожиемо, побачимо.

Перегляд полїтичний.

Палата панів відбула вчера засїданє, на котрім по короткій дискусиї ухвалено закон о зелїзницях віденьских і провізорию буджетову. Архіеп. Груша мотивував своє внесенє в справі удїленя запомоги на будову церков у Відни.

Віденьска ґазета урядова оголосила санкционований закон о провізоричній угодї торговельній з Росиєю.

Кошут лежить в Туринї умираючий; що хвиля можна сподївати ся его смерти. Тимчасом на Угорщинї зробив ся страшенний заколот. Правительство не хоче взяти официяльної участи в похоронї і мабуть похорон відбуде ся на кошт держави. З тої причини опозиция виступає дуже остро против правительства. На случай смерти Кошута має зібрати ся парлямент хоч би на самі сьвята на 48 годин.

В процесї спадкоємцїв маркізи де Белевр з Ватиканом орік найвисший трибунал в Парижи, що Папа має уважати ся на рівни зі всїма иншими монархами.

Новинки.

Львів дня 20 марта.

— **Іменованя.** Підофіцир з 58 п. піхоти Стан. Свенцїцкий і з 55 п. піхоти Людвик Вишиньский, а також тит. вахмайстер жандармериї Кароль Креґлер іменовані канцелїстами полїциї у Львові. Вахмайстер жандармериї Фердинанд Антін Горка іменований адюнктом податковим в XI. кл. ранґи.

— **Презенти** одержали оо.: Осип Губицкий на Михалевичі, Ант. Мокрицкий на Цївків — оба в епархиї перемиской.

— **Доповняючий вибір** члена Ради пов. в Сакали з громад сїльских відбуде ся дня 7 мая с. р. а члена з більших посїлостей 9 мая.

— **На будову руского народного театру** надіслали пп.: о. Ом. Абрисовский 5 зр. від п. Т. Рубчака з Станїславова; Ом. Ляпецкий з Косова 2 зр., а то: 1 зр. від панни Ольги Роговскої з Косова а 1 зр. від себе; о. Зен. Шепарович з Колодїївки 12 зр. 20 кр., зібраних на іменинах у о. декана Льва Камінського в Вільшаници. На сю суму зложили пп.: о. Камінський 1 зр., п-ї Камінська 1 зр., Ів. Камінський син 50 кр., о. Дурдило зять 1 зр., п. Кисїлевска з Рошнева 1 зр., п-на Люб. Витвицка учителька 1 зр. п. Левицка з Стриганець 50 кр., п. Бачиньска з Милованя 50 кр., п-ї Ев. Шепарович з Колодїївки 1 зр., о. Софр. Левицкий зі Стриганець 1 зр., о. Бачиньский з Милованя 1 зр., о. Вальницкий з Марковець 20 кр. Депутат учитель з Вільшаницї 50 кр., Запалило учитель з Марковець 1 зр., о. Зен. Шепарович з Колодїївки 1 зр. На руки комітету зложили: о. Елїяшевский з Гуменця 12 зр. за купони, на котрі зложили: п-нї Шухевичева 50 кр., Любінецка з Сороків 50 кр., Файтівна 50 кр., Ернест Мартін Анґлїєць 1 зр. 50 кр., о. Тшесневский 50 кр., о. Хорковий 50 кр., о. Елїяшевский 2 зр. 50 кр., господар Ів. Турковид 50 кр., Гнатишак медик 50 кр,, п. Юзичиньский 50 кр., Лободич 50 кр., решта дрібними датками.

— **Нові читальнї „Просьвіти"** завязали ся або вже в недовгім часї завяжуть ся в отсих місцевостях: в Бітли повіта турчаньского; в Бориславі і Підбужи повіта дрогобицкого; в Дашаві, Довгім і Грабівци повіта стрийского; в Грабівцях повіта богородчаньского; в Ключеві великім повіта коломийского; в Ланах польских і Оплуцку повіта каменецкого: в Лївчицях повіта жидачівского; в Милованю і Підпечарах повіта товмацкого; в Мухавці, Заболотівцї і Свидові повіта чортківского; в Перепелниках повіта золочівского; в Петраицї пов. калуского; в Порховій пов. бучацкого; в Телячім, Вербові і Завалові пов. підгаєцкого; в Воробиївці і Заставю пов. тернопільского; в Вербици пов. равского; в Залїзцях пов. брідского; в Залужу пов. рогатиньского; в Завадові пов. яворівского; в Залїсю і Желенцї пов. борщівского; в Глїбові пов. скалатского і в Котівцї пов. гусятиньского.

— **На власний дім для товариства ремісничого „Зорі"** зібрано від 20 грудня 1892 до нинї 2133 зр. 90 кр.

— **З Сокола.** З вечерка Сокола, устроєного дня 3 с. м., було чистого зиску 144 к. і 28 г. Книговодцем вибрав видїл Івана Перуна, писарем Івана Масляка, а господарем Богдана Лепкого. Вправи ґімнастичні мали зачати ся вчера.

— **Пригода на шляху зелїзници.** Gazeta Kołomyjska доносить, що в недїлю мало що не прийшло до великої катастрофи на шляху зелїзничім Чернївцї-Львів коло стациї Голоскова. На малу хвилю перед приходом поїзду на стацию Голосків, побачив будник, що земля з-під шин усунула ся і по кількох хвилях висїли вже шини з порогами у воздусї. На щасте здужано ще задержати поїзд в віддаленю одного кільометра перед ушкодженим місцем. Тут і задержав ся поїзд кілька годин і замість приїхати до Коломиї около 4-ої години рано, прибув аж о 10 і пів перед полуднем. Дивна річ, що мимо того виїхав поїзд

нають.... Власности авторскої нїхто у нас не шанував тай тепер ще не все шанують.

„Наслїдки тих невідрадних наших відносин такі: Автори покидають писати, бо з пера зарібку нема, а славою ситий не будеш. Друге: коли котрий і не покине пера, то покине писати по нашому, а стане писати по московски, по польски, по нїмецки — всякими мовами, лише не нашою. Чоловік, сьвідомий лїтературного руху у нас, найде на ті два спостереженя прикладів далеко більше, як у других народів. Чи чував хто у других народів про таку дезерцию письменників, як у нас? Почислїть тих дезертирів: отсей історик, з роду наш, так щож? — писав по московски. Он той письменник, повістяр, писав колись по нашому і пише тепер часом, та лиш „у сьвято". За старшими молоді йдуть в їх слїди... Почислїть їх з ласки своеї, а руки заломите! Чим-же ми похвалимось перед другими народами, яким дорібком, коли наші люди пишуть не по нашому?! Як що напише котрий по московски, то се вже дорібок Москалїв; як що напише котрий по нїмецьки, то се-ж для Нїмцїв, а нам який з того хосен?! Потїха, що ось то нашими людми инші народи радують ся, вчать ся від них, слухають їх, — потїха така дуже „сирітська"!... Инша річ писати щось на чужій мові, щоб даний нарід познакомити з житєм свого народу, а инша річ покинути зовсїм свій нарід а пристати до другого!

„Одні замовкають, другі покидають нас! Хто-ж тому винен? „Автори самі винні!" — скаже дехто. — „Нема у них, (именно у тих, що покидають нас) почутя народного і вони йдуть там, де їм платять!" А в оборону тих, що замовкають і тих дезертирів не можна нїчого сказати? Адже-ж вони люди і жити хотять, може й родину мають, дїти, котрим бажають обезпечити будуччину! Як-же-ж їм у нас пером заробити, коли не мають де і як! Ідеями і славою ситий нїхто не буде... А то дехто бажає і більше читачів, як їх у нас мати може, бажає таких, котрі-б его оцїнили, слухали его... У иншого народу находить їх більше, там его пригорнуть, обезпечать ему бит — і так він поневолї для нас пропадає.

„Правда, ми в Галичинї і Буковинї есьмо частиною народу, бідного і непросьвіченого — спис населеня виказав 74 прц. анальфабетів, — правда, інтелїґенция наша не знає своїх обовязків щодо спомаганя видавництв, хоч знає 30 лїт кричати про правопись; та все-ж є ще бодай кілька тисяч людий, котрі потребують і хотять читати часописи та книжки, є ще других кілька тисяч, котрих можна легко до того спонукати, — отже для тих таки треба часописий і книжок, треба лїтератів і денникарів. Хто-ж про тих робітників народних дбати-ме, хто їх нагородить за їх роботу, так високо цїнену у инших народів? Як розбудити у дріпаючої інтелїґенциї то почутє, котре каже дбати не лиш про себе, але й зложити свою науку на жертвенику народнім і то не в формі пустих фраз піби-патріотичних, а в формі реальній, грішми, так як то у Чехів і в инших народів дїє ся?" Повисші слова потвердили відтак і инші письменники и сказали, що то все правда, але не дали ради, як людий навчити купувати і читати книжки і часописи. Бо й як же їх навчити, коли науки не приймають? Виходить таке, що треба дорослих, як дїтий, виховувати, щоби були такі, як повинні бути.

Так остро і можна сказати досить справедливо осуджено нашу читаючу публику. Сказано, що она темна, норовиста і претенсиональна, призвичаєна до того, щоби еї гладити по головцї, а не терпляча нїчого сьвіжого, нового — такого, що ішло би против еї, віками скреплих думок і смаку. Щоби вдоволити таку публику, наші (головно галицкі) писателї по найбільшій части уподобили ся її і пишуть так, що в їх творах нї змісту, нї форми.

Др. Іван Франко на питанє, як стоїть дїло з нашою лїтературою і наукою в Галичинї, відповів в *„Зорі"* з 1893 року ст. 36 так: „Глянувши зверха, здавалось би: щож, нїчого собі. На нашій мові виходить стілько то часописий, друкує ся стілько то книжок, подаєсь науку із тільких то катедр універсітетских; руське житє национальне і товариське купить ся у стільких то товариствах і інституциях, проявляє ся в вічах і зборах, в аґітациї і житю партийнім. Значить — чого-ж іще більше? А тимчасом приглянувши ся близче сему всему, бачимо велику духову безплодність — Sterilität, як каже Нїмець, велику неспроможність до дїйстного проґраму, брак творчости, брак сьвіжих думок, брак нераз віри в себе самих і в своє дїло. Апатия, оспалість і сердечне привязанє до всего, що називає ся традициєю і шабльоном, формулою; несьмілість і невмілість шукати нових доріг і проявляти свою індівідуальність справдї самостійно і повно, якась невилїчима половинність думок і путя, дуже часто маскована дешевим скептицизмом перед часом дозрілої дитини". Причини того добачує др. Франко також в тім усім, що ми повисше сказали; від себе-ж додає замітку, що треба би уряджувати збори науково-лїтературні з відчитами і діскусиями для постійної обміни думок і взаїмної провірки здобутих результатів.

з Коломиї до Львова в означенім часї (около 7-мої години рано) і мусів ждати на львівский поїзд дві години в Коршові.

— Вчинок християньский. З Хоросткова доносять: Дня 15 с. м. підчас пожару в Хоростковї лучило ся, що в горіючім домі, до котрого приступ був уже зовсїм неможливий, лишила ся жидівка Ґеля Шпіґель, щоби виратувати своїх 40 зр. Муж еї і дїти кричали о поміч для нещасної; та все-ж муж на стілько був самолюб, що сам не хотїв в огонь іти, тілько других просив. Нїхто не мав охоти іти на певну смерть. Але найшов ся між людьми старший стражник скарбовий Леопольд Тарнавецкий, чоловік жонатий і батько дитини. Він не зважав на свою родину, тілько на вдивожу людям, скочив в огонь і по добрій хвили вийшов з жидівкою на руках, звертаючи дїтям матір. Сам з горяча і утоми зараз зімлїв. Коли прийшов до себе, почав гасити огонь і причинив ся богато до того, що огонь не надто розширив ся.

— Кравець Дове, той що винайшов панцир непереpускаючий куль, тепер ще поправив свій винахід і робив з ним проби в Рікcдорф під Берлином на поли муштри. На віддалене 175 метрів стріляно в панцир з карабіну. Жадна з куль не перебила панцира, та коли цікаві питали ся, що за причина тому, хитрий кравець не хотїв зрадити своєї тайни. Практичний ужиток з панцирів Дового зробила вже виправа німецка против муринів в Африцї, отже муринам першим прийде ся трібувати, що се за панцир. Дове зробив умову з одним знаменитим стрільцем Мартином. Оба будуть їздити по сьвітї; Дове вбере ся в свій панцир, Мартен буде в него стріляти, а люди будуть за то платити.

— Опришок на балю. Ви читали повість Рінальдо-Рінальдінї? Коли читали, то певно тямите, що се за бравий був опришок. Але він жив не в наших часах. Тепер нам здає ся, що таких опришків уже давно нема на сьвітї. А тимчасом они ще не перевелись. На приклад, чи то не другий Рінальдінї? В Реджіо в Італії був недавно великий баль. Межи запрошеними гістьми був і граф ді Масцінї. Він уже від місяця пробував у містї і в околици, розкидав гроші на всї боки, а притім дуже подобав ся женщинам своєю великою чемностию. Гуляє він, аж ту до салї входить оружена полиция, підходить до пана графа — той хапає за револьвер — его ловлять за руки, вяжуть і виводять з салї. За щож така напасть? За то, що той нїби-граф був славним проводирем опришків і звав ся справдї Тріборі. Він то в сїчни, разом зі своєю ватагою, обрабував стацию зелїзничу Ґезаце, причім убив начальника стациї... Опришок на балю, зовсїм так, як славний Рінальдо, котрого житє морозом переймало наших бабусь і прабабусь.

Господарство промисл і торговля

Товари корінні.

(Дальше).

Доброту чаю пізнає ся головно по его смаку а відтак по его видї і запаху. Смак чаю зависить знов від скількости теїни і дублика, які в нїм містять ся, а котрі по запареню чаю набирає в себе з листків вода. Чим більше в якімсь чаю теїни і дублика, тим він лїпший. Позаяк теїна в чаю есть злучена з дубликом, то запарений чай повинен завсїгди бути трохи терпкавий. Довгі досьвіди поучили, що хіньский чай есть найлїпший, бо має найбільше теїни і дублика; він есть длятого завсїгди дрібку терпкавий, коли противно, инші роди мають смак більше млавий і нїби аж солодкавий, як н. пр. цельоньский чай. Чим молодші листки, чим лїпші сорти, тим більше в них теїни і дублика; наконець зелений чай має більше теїни і дублика як чорний. Позаяк дублик і теїна розпускають ся лиш в горячій водї, то коли вода вистигне, она стає дрібку мутна. Позаяк в чаю есть також трошки зелїза (оксу зелїза), то запарений чай, коли вистигне і трохи довше постоїть, прибирає чорнаву краску. Та обставина, що в чаю есть зелїзо, есть причиною, що дехто поручає пити холодний чай особам, котрі мають мало крови або нездужають на блїдавицю.

Що-до виду, то буває той чай лїпший, котрого листочки отже й скрутлики менші і чим лїпше они скручені; листє в скрутликах повинно бути по можности цїле. Чай вже гірший, коли в нїм за богато скрутликів із куснїв старшого листя або корінців; скрутлики повинні бути сухі і крихкі і в чаю не повинно бути пороху і сьмітя. Запах сухого чаю повинен бути, коли він не за сильно ароматизований, повний, властивий чаеви; запах гірших родів есть сирий нагадуючий трохи запах розтертого сирого листя.

Парене чаю. Навіть найлїпший чай, коли зле запарений, не має правдивого смаку, не есть добрий: для того при парeню чаю треба держати ся слїдуючих правил: До парення чаю треба уживати мягкої води т. є. такої, котра не має в собі вапна; не треба також уживати такої води, котра стояла в якихсь таких посудинах, з котрих могла натягнути якогось смаку або запаху. До вареня води на чай треба уживати лиш самоварі і запарювати чай аж тогди, коли вода добре переварить ся; треба також запарювати лиш кипятком і найлїпше в порцелянових, а не металевих чайниках. До запареня на 4 склянки напитку вистане доброго чаю мала ложочка. Чай наливає ся кипятком зразу лиш на стілько, щоби листки добре замочили ся і сплили а відтак ставить ся чайник на самовар на 10 до 15 мінут, щоби чай добре натягнув і зробилась з него есенция. Дехто перед запарюванем чаю сполїкує его кипятком і зливає першу воду; тим способом відділює ся від листочків бодай в части порох і бруд, який осїв підчас его фабрикациї і транспорту. Коли зробить ся есенция, — а она тогди готова, коли вже стає терпка — то можна еї або підпустити непереваренем кипятком, або впрост наливати до склянок. Вода до наливаня до склянок повинна бути також переварена, не лиш загріта, бо в противнім случаю чай стає мутний. Чай наливає ся в той спосіб, що до склянок дає ся насамперед цукру, відтак наливає ся воду, а коли цукор розпустив ся, доливає ся до склянки есенциї; коли доливати есенциї осторожно н. пр. на підставлену верх води ложочку, то есенция задержить ся верх води, а готовий чай виглядає тогди дуже принадно. По налитю до склянки чай повинен бути чистий як сльоза; з молодих листків буває він бурштиново-жовтий, дрібку в червоно впадаючий, але не повинен бути нїколи аж темно бронзовий. При запарюваню чаю треба уважати на то, чи він добре натягає, — гірший чай буде й слабше натягати — а відтак який має смак і запах. В домашнім ужитку додають часто задля ощадности при запарюваню чаю дрібку соди (двовуглекислого натрону в порошку); від соди чай лїпше і скорше натягає, але еї треба лиш дуже трошечки давати, щоби не дуже зіпсути смаку.

Переховуване чаю. Чай натягає в себе легко запаху других сильно пахучих товарів і вітрів дуже скоро. Длятого треба переховувати чай зовсїм окремо від других товарів, в магазинї, в окремім відділї, здалека від всякого коріня а в склепі бодай в окремій добре замкненій шафі; пачки з лїпшими родами чаю повинні бути завинені або в перґаміновий папір, або в станїоль. В домашнім ужитку найлїпше переховувати чай в умисних до того скляних посудинах з широкою шийкою і з добре пристаючою до шийки затичкою.

(Дальше буде).

Наш ветеран-лїтерат, Олександер Кониський, писав, що і Українцї не дуже занимають ся долею своїх письменників, а між самими письменниками, мимо того, що їм одна доля судилась (писати на рідній мові в державі, де того не вільно), панує ростич і спільне „саможерство". Звістно, є і вимки. Якийже висновок з усїх тих обсервацый? Мабуть же не инший, як тілько такий, що нашим письменникам треба зорґанізувати ся у сьвідому громаду і виховувати публику. Иншої ради нема.

В роцї 1848-ім з'їхало ся до Львова 99 учених і любителїв лїтератури. Они радили, чи завести церковщину яко письменну мову і рішили вкінцї уживати народну мову, котру признали самостійною і окремішною від польскої, московскої і церковно-словянскої. Той перший з'їзд „учених" в 48 роцї був першою ширшою манїфестацию галицких Русинів, що бажали на народній основі розвивати свою национальність і лїтературу. Результатом его було заложенє товариства „Галицко-руска Матиця" для народної просьвіти.

Сего року дня 28 л. червня будуть загальні збори наукового товариства імени Шевченка, котре рішило зараз на другий день по зборах, т. є. 29 н. ст. (17 ст.) червня скликати другий з черги з'їзд наших письменників і любителїв лїтератури. Коли в р. 1848 могло їх зібрати ся 99, то в р 1894 чей збере ся їх не менче. Сей з'їзд міг би бути ще більшою манїфестацию народною, нїж той в р. 48, а наслїдки его могли би бути незвичайно важні. Так отже на сегорічнім з'їздї можна би поговорити о всїм тім, що повисше згадано. Хто вважає лїтературне дїло живим і неминуче потрібним, той прийде на з'їзд на нараду. Єсть песимісти, котрі кажуть, що з ухвал всяких з'їздів нема нїякого хісна. Хоч би так мало бути і з нашим з'їздом, маловажити проєкту єго не годить ся; хосен, великий хосен може бути вже й з того, коли письменники будуть мати нагоду взаїмно пізнати ся, може — як каже д. Ол. Кониський — не буде між ними такої ростичі і саможерства. На з'їздї може повстати не одна здорова думка і можна обчислити ся з нашим дотеперішним дорібком. Можна держати реферати на теми н. пр. такі: Стан лїтератури і просьвіти за останних десять або й більше лїт. Наша критика лїтератска. Наш фолькльор. Видавництва для народу. Про театри наші і розвій драматурґії. Вплив инших лїтератур на нашу і де шукати жерел більшої ориґінальности в нашій лїтературі. Спосіб житя поміж нашими письменниками і поділ працї. Денникарство наше. Псевдонїми і безіменність. Розбудженє руху народного в Угорщинї і в Америцї поміж Русинами. Справа мови, власности лїтературної, фонду лїтературного і т. п. і т. п. Самі живі і інтересні справи.

Товариство ім. Шевченка занимає ся сим з'їздом і рішило оголосити, що як хто хоче обняти який реферат на з'їздї, нехай єго пришле або заповість товариству найдальше до 15 л. мая. Всї, що бажають інформаций що до з'їзду, зволять також відносити ся до тов. ім. Шевченка у Львові. Пора на з'їзд вигідна. У Львові вистава, буде що бачити. Тому й сподїває ся товариство ім. Шевченка, що з'їзд буде і численний і хосенний.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 20 марта. Впаслїдок сподїваної на слїдуючий місяць радістної подїї в родинї Найдост. Архікн. Мариї Валериї залишила Єї Вел. Цїсарева австрийска намірену подорож на остров Корфу і перебуде якийсь час на пригірку св. Мартина, а відтак поїде до замку „Ліхтенеґ".

Берлин 20 марта. Єсть вже певною річию, що посол Айленбурґ стане амбасадором у Відни.

Люкка 20 марта. На коритари тутешного театру найдено бляшану бомбу з запаленим льонтом.

Білград 20 марта. Вісти, які подає білградский кореспондент петербургской часописи „Нов. Время", будьто би сильні відділи войска стерегли королївску палату, мінїстерства і банк народний, суть чистою видумкою і не мають нїякої підстави.

Париж 29 марта. Сенат приняв предложенє правительства в справі основаня мінїстерства кольоний 225 голосами против 32 і ухвалив потрібний на то кредит 216 голосами против 31.

Альґір 20 марта. Найдост. Архікнягиня-вдовиця Стефанія виїхала до Трієсту.

Софія 20 марта. Стян здоровля княгинї болгарскої поправляє ся постепенно а запаленє уступає нормально.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

Знамениті

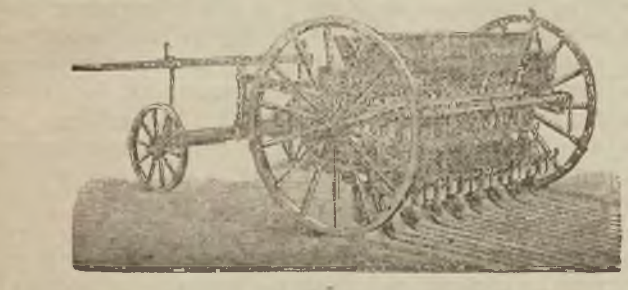
тутки неклеєні

НЕМОЙОВСКОГО

розслїджені через мійске Лябораторию можна дістати у всїх трафіках. 26

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) як для „Народної Часописи“ так також для „Ґазету Львівскої“ приймає лиш „Бюро Дневників“ **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Clayton & Shuttleworth

Львів, ул. Городецка ч. 22

поручають свій, новий дїл творячий

сївник рядовий

„COLUMBIA DRILL“

сїючий найправильнїйше так на гористім як і на рівнім поли без наряджуваня скринї сївної; — дальше

плуги універсальні, борони, вальцї

і т. д. і т. д. 28

о знаменитім викіньченю по цїнах уміркованих.

Ілюстровані цїнники ґратіс і франко.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і спродає

всякі ефекти і монети

по курсї деннім найдокладнїйшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацію поручає:

4½% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
5% листи гіпотечні без премиї
4½% листи Тов. кредитового земс.
4½% листи Банку краєвого
4½% пожичку краєву галицку
4% пожичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% пожичку угорскої желїзної дороги державної
4½% пожичку пропінаційну угорску

4% угорскі Облигациї индемнізаційні,

котрі то папери контора вимiни Банку гіпотечного всегда купує і продає **по цїнах найкорнстнїйших.**

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всілякої провізиї, а противно замісцеві лишень за відтрученєм коштів.

До ефектів, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 1

С. Спітцер у Відни

поручає

Товари камінні і шамотові.

Плити білі і кольорові. — Насади коминкові. Комплетні уряджена для стаєн і обор.

На жадане висилаємо катальоґи.

Заступники для **Галичини і Буковини**

Гамель і Файґель

у ЛЬВОВ., улиця Коперніка число 21.

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІІ

поручає

найновійше патентоване начинє кухонне з вні ґальванічно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалїєю.

До набутя у Івана Шумана у Львові

площа Бернардиньска і у всїх більших торговлях зелїза.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.